

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PLAC-UTCA 49

Offenzívánk folytatása Lengyelországban

A német császár a keleti harctérre ment — A kárpáti orosz seregek katasztrófa előtt — Szerbiai hadtesteink újab győzelmei — A szent háboru terjed

Debrecen, november 29.

Az orosz-lengyelországi hadszíntér pár napos szünetét — úgy látszik — újabb harcok szakították meg. A német főhadiszállás jelentése megemlíti, hogy Lodz körül az oroszok támadást kezdtek, amely kudarcra végződött, míg a német csapatok ellentámadásai sikereket értek el. Ezek a harcok nyilván a szövetséges német és osztrák-magyar haderő offenzívájának második fázisát vezették be; a néhány napos szünet alatt kipihent csapatok most folytatni fogják előnyomulásukat, amelynek mult heti nagyszerű eredményei alapján rendítették meg az orosz hadvezetőség terveit. A győzelmektől amúgy is hevitett szövetséges seregeket bizonyára a végsőkig fogja fellelkesíteni Vilmos császárnak a keleti harctéren való megjelenése s a katonáitól istenített uralkodónak alkalmát lesz gyönyörködni a vállvetve harcoló német és osztrák-magyar seregek hősi munkájának gyümölcseiben.

A Kárpátokban egyre szűkebbre szorul a hurok a betörő orosz sereg nyaka körül. Höfer tábornok még csak annyit közöl, hogy a betört hordákat megvertük, visszaszorítottuk és másfélezer harcost elfogtunk belőlük. Hiteles magánjelentések azonban sokkal többet mondanak ennél: az orosz foglyok száma a Kárpátok alján több ezerre rug és az egész muszka had számára teljes katasztrófát készítettek vitéz honvédeink.

Szerbiában is derekas munkát végeznek déli seregeink. Keleti és déli előnyomulásukat nem képes megállítani a szerbek legkétségeesebb ellenállása sem s a nap-nap után foglyul ejtett szerbek ezrei s főképen a magukat megadó magasrangú tiszték növekvő száma mutatja, hogy a szerb hadseregben mindinkább tért hódít a belátás, hogy a monarchia hadserege ellen tovább küzdeniök céltalan.

A szent háboru terjed. A kalifa fetvája elől hiába próbálják az angolok és az oroszok elzárni az utat: a fetva hire eljut Afrikába, Ázsiába s a mohamedánok Egyiptomban éppúgy, mint Perzsiában és Indiában fegyvert ragadnak elnyomóik ellen.

A nyugati harctérről főleg az észak-franciaországi fronton elért német sikerekről számol be a mai hivatalos jelentés.

Mai távirataink itt következnek:

Höfer jelentése

Budapest, november 29. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) Hivatalos jelentés.

A tegnapi nap egész orosz-lengyelországi és nyugatgaliciai arcvonalunkon igen nyugodtan telt el.

A Kárpátokban a Homonna felé előrenyomult ellenséges erőket megvertük és visszaszorítottuk. Csapatunk 1500 oroszot ejtettek foglyul.

HÖFER vezérőrnagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A betörő oroszok katasztrófája

Budapest, november 29. (A sajtó-albizottság által engedélyezve.)

A Kárpátokba betört orosz seregeket csapatunk Zemplénmegye felső részébe egy helyre terelték s az Ungból előnyomuló seregeinkkel együttesen megtámadták. Az oroszok helyzete katasztrófális. Foglyaink száma igen nagyok ígérkeznek.

Német sikerek a lengyel harctéren

Berlin, november 29. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelenti: Keleten a helyzet a Visztula jobb partján változatlan.

Az oroszoknak Lodz környékén való előretörését visszavertük. Az ezután megkezdett ellentámadásaink sikeresek voltak.

Dél-Lengyelországból nincs lényeges jelenteni való.

Az orosz foglyok elszállítása

Berlin, november 29. A birodalom belsejéből minden üres vaggont kelet felé vittek a roppant nagy számú orosz foglyok elszállítására.

Török vélemény az oroszok helyzetéről

Konstantinápoly, november 29. Az Ikdam a német és az osztrák-magyar főhadiszállás utolsó jelentéseiben fontos dokumentumait látja az oroszok kétségbeesett helyzetének, akik az egymásután következő vereségek miatt elvesztik harci kedvüket, a mellett lehetetlenné vált számukra a pénz- és muni-
ció-küldemények útja Franciaországból és

Angliából. A Kárpátokban is kedvezőtlen az oroszok helyzete és végleges vereségük küszöbön áll.

A német császár a keleti harctéren

Berlin, november 29. (A sajtó-albizottság által engedélyezve.) Vilmos császár jelenleg a keleti harctéren tartózkodik.

A harctéri helyzet Lengyelországban és Galiciában

A Pester Lloyd katonai munkatársa a következőkben ismerteti az oroszok elleni hadjárataunk jelenlegi állását:

A Visztula—San-vonalról visszavont német—osztrák-magyar haderőknek új csoportosulása és az új offenzíva terve a hatalmas számra tulnyomó orosz seregek ellen a stratégianak egymagában álló, zseniális mesterműve volt, amely több orosz hadseregnek leverésével és 100,000 orosz foglyul ejtésével nem záródhatik le, hanem további, a háboru menetére döntő hatása eredményekkel fog járni.

Szövetséges seregeink vezetősége egy meghatározott területen igyekezett a döntést elérni, mert különben nem lehetett abban a helyzetben, hogy az oroszok nagy tulerejét körül fogja és megverje, minthogy a mai fegyverek hatása mellett az arcvonalátámadás teljesen kizárt dolog. Így következett a sor arra a tervre, hogy seregeinket a Visztula—San vonalról visszavonjuk, hogy olyan területre vigyük, ahol elérhetik teljes mozgási szabadságukat és ahol ezenkívül vasutak is rendelkezésükre állanak, míg ezzel szemben az oroszok bázisukat: a Varsó—Iwango-rod vonalat elhagyni és erőiket egy offenzíva terve alapján meghatározott irányokban kifejleszteni voltak k nyitelenek, amely irányokat nem egykönnyen lehet megváltoztatni. Emellett természetesen szem előtt tartotta hadvezetőségünk az elsősorban tekintetbe veendő területet és számolt azzal a körülménnyel, hogy az egész harctér a Keleti-tenger partjától a Kárpátokig a Visztula felső és alsó folyása által három részre van osztva. A Visztulának ezek a vonalai határolják körül Thorntól Varsóig és Krakkótól

Sandomierzig azt a területet, amelyet a mi hadvezetőségünk a harcok színteréül kiválasztott.

A legszélsőbb szárnyaknak északkeleti Poroszországban, illetve a Kárpátokban való szliárd tartása mellett vonultak vissza a mi seregeink és vonták maguk után az oroszokat, mintha formálisan hívták volna őket, hogy karolják át a szövetséges seregek testét; e művelet közben a legszélsőbb szárnyakon levő csapataink egész seregünknek ugyszólván az ujjahegyét képezték. Az oroszok előre is nyomultak, egyenesen bele a nagy körülölelésbe, úgy gondolván, hogy mi nagyon gyöngék vagyunk ahhoz, hogy ebben a körülölelésben szétnyomjuk őket.

Ekkor azonban bekövetkezett a váratlan dolog: villámgyorsan előtermelt két hatalmas hadsereg és ott karolták körül a testét, a zömét az orosz erőknél, ahol ezek legkevésbé sejtették, míg a külső karok rendületlenül kinyulva maradtak, föltartóztatva azokat az orosz erőket, amelyek a felső és alsó Visztula-szakaszon északi és déli irányban akartak előrenyomulni.

A középső karok most erősen átölelve tartják az orosz főerőket Orosz-Lengyelországban és az oroszok — mint a hivatalos jelentésekből látjuk — mindeddig hiába kísérelték meg előbb Lodzról, azután Czesztowánál, utóljára pedig Lowicznél, hogy tárgysák azt a körülkarolást, amely szliárd maradt, mint az acél.

Ez átkarolás következtében most már nemcsak a Visztula, hanem a mi csapataink is több csoportra osztották az oroszok arcvonalt, amely csoportoknak — úgy látszik — egyáltalában nincs meg a szükséges összefüggésük.

Ez jelenleg a hivatalos jelentésekből megkonstruálható nagy stratégiai helyzet, amely a mi hadvezetőségünk zseniális munkája folytán állott elő. Úgy látszik, hogy ebben a szituációban pillanatnyi szélsőnd állott be. Nyilvánvalóan nem sikerült az oroszoknak, hogy a rendelkezésükre álló összes erőket bedobják, hogy ezzel meghiusítsák a mi tervünk keresztülvitelét.

Az oroszok most bizonyára mindent megtesznek, hogy a most vázolt fölötté hátrányos helyzetüket megváltoztassák, amihez két eszközük van: vagy új erőket dobnak be, ha rendelkeznek új erőkkkel, hogy visszanyomják a mi átkarolásunkat, ha ugyan ez lehetséges, — vagy kivonják magukat az átkarolásból, azaz ismét megkezdik a visszavonulást a Visztula-San vonal mögé.

A mi föladatunk most: biztosítani az elért előnyöket, ennek alapján kihasználni a helyzetet és előkészíteni a nagy döntésre.

A belga-francia harctér

Berlin, november 29. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelenti:

A nyugoti hadseregre nézve a tegnapi napról csak annyi jelenteni való van, hogy az ellenségnek Yperntől délkeletre és Lens-től nyugatra ellenünk intézett támadásai meghiusultak.

Svájc semlegességének megsértése

Stuttgart, november 29. A Neue Stuttgarter Tagblatt jelenti Bernből: Svájcban mindenütt arról beszélnek, hogy a Bernben akkreditált angol követ egyúttal tette meg az utat Friedrichshafenbe a francia repülőkkel. A követ tizennégy nappal ezelőtt egy angol

aviatikus tiszttel automobilon bejárta a ké-sőbb berepült egész vonalat és közben részletesen tudakozódott. Azonkívül megszerezte az angol és a francia aviatikus tisztek számára az egész szükséges térkép-anyagot. — A svájci szövetségtanács már megbizta az államügyészséget, hogy az ügyben beható vizsgálatot folytasson.

A szerbiai diadalút

Ujabb 1266 fogoly

Budapest, november 29. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) Hivatalos jelentés a déli hadszínterről.

Az ellenség a jelenlegi ütközet arcvonaltán kétségbeesett ellenállást fejt ki és egészen a szuronyharcig kifejlődő heves ellen-támadásokkal próbálja előnyomulásunkat feltartóztatni.

A Kolubara keleti partján álló csapataink helyenkint ismét tért nyertek. A Valjevon túl és attól délre előnyomult hadoszlopok általában a Ljig folyótól keletre fekvő magaslatokat és ama vonalat érték el, mely a Suvo-bor magaslatától az Uzicétől keletre fekvő ut-háromszögig húzódik.

Tegnap összesen két ezredparancsnokot, 19 tisztet és 1245 főnyi legénységet fogtunk el.

A perzsák a szent háboruban

Frankfurt, november 29. A Frankfurter Zeitung konstantinápolyi levelezője jelenti: Az Aserbeidsan északperzsi tartományban lefolyt eseményekről egy perzsa diplomata részéről megtudtam, hogy abban a pillanatban, amikor a török csapatok Salmához érkeztek, Hachmet emir, egy kaukázusi perzsa, 400 lovassal Tebrisz ellen vonult. Tebrisz előtt önkénteseinek száma tetemesen megnövekedett. Mikor megérkezett Észak-Perzsia fővárosába, Hachmet összehívta a tartomány lakosságait, hogy felolvassa nekik a szent háboru ítvédjét és ismét rámutatott arra, hogy az esetleg Perzsiába vonuló török csapatokkal mint testvérekkel bánjanak.

Hachmet hazafias felszólítása nagyon fellelkesítette a perzsákat. Azonnal fegyvert ragadtak és letették a hűségüket a maguk szertartása szerint; a turbánt a hátukra tették és fejüket könnyedén lehajtották annak jeléül, hogy készek meghalni a szent ügyért. Néhány perccel később megkezdtek a kiméletlen támadást az oroszok ellen, akik közül egyetlenegy sem menekült meg.

Aserbeidsan több más helységében is hasonló módon bántak el az oroszokkal. Lehet mondani, hogy most Észak-Perzsiának legnagyobb része háborus akcióban van Oroszország ellen, azonban Dél-Perzsiában, az angol zónában is egyre növekvő háborus mozgalom észlelhető. Haz al Han seik, a Kjaob-törzs főnöke és Riza Kuu Han, a Puktihuh-törzs főnöke, akik több mint 25,000 fegyverképes emberrel rendelkeznek, csatlakoztak a mozgalomhoz.

Zavargások Indiában

Berlin, november 29. A Tägliche Rundschau konstantinápolyi jelentése szerint az angolellenes mozgalom Indiában nagy méreteket ölt, mielőtt még sikerült volna közhírré tenni a szent háboru kihirdetését. Madras kormányzósági kerületben zavargások voltak, amelyek angol hivatalnokok ellen elkövetett merénylettekkel kezdődtek. A forradalmi függetlenségi párt erélyes propagandát fejt itt ki az angol uralom ellen. Az indiai

csapatoknak az európai harcterekre való elszállítása nagy akadályokba ütközik és volt rá eset, hogy a csapatok elszállítását abba kellett hagyni, mert a katonák vonakodtak a szállítóhajók földézetére lépni. Nagyon kérdéses, hogy Anglia képes lesz-e tovább is küldeni Európába indiai csapatokat.

A Suez-csatornánál

Berlin, november 29. Egy előkelő török méltóság Berlinben a Vossische Zeitung tudósítója előtt úgy nyilatkozott, hogy a törökök biztosra veszik vállalkozásuk teljes sikerét. Egyiptom lakóinak szimpátiája, úgy a magas körökben, mint a tulajdonképpeni nép között teljesen Törökország mellett van és valószínű, hogy a Suez-csatorna elleni sikeres előnyomulás új erőket is meg fog moz-dítani.

Róma, november 29. Bevione nacionalista képviselő, aki a helyzet tanulmányozása végett Egyiptomba utazott, azokról a drákói eszközökről tudósít, amelyekkel Anglia el akarja zárni Egyiptomot az események hirtelől. Ámbár a lapoknak egyetlen sort sem szabad közölniök a Suez-csatornánál történetekről, az egyiptomi intellektuellek mégis folytonosan dolgoznak a nép felvilágosításán, különösen a mecsetekben. Naponta lehet látni megbűlincsell arab notabilitások hosszú sorát. Mindazonáltal úgy látszik, hogy a tömeg teljesen egykedvű. Az angol hatóságok annyira gyanakvók, hogy az olasz képviselőnek, amikor Alexandriába megérkezett, nemcsak a zsebeit, hanem a pénztárcáját is kikutatták, hogy vannak-e benne újságok és veszélyes papírok. Egy régi olasz újságot, amelybe a képviselő a papucsát pakolta, azonnal szétépték és eldobták.

Angol dragomán a török hadseregben

Konstantinápoly, november 29. Mint egy bagdadi lap jelenti, a bagdadi angol konzulátus dragománja, egy Abdul Arab nevű afgán férfiú mint önkéntes belépett a török hadseregbe és ezzel bizonyosságot tett arról, hogy a szent háboru kihirdetése milyen mély benyomást keltett a muzulmánok körében.

Debreczeni vitézek között

Répek a déli táborból

A déli harctéren operáló vitéz hadseregünk diadalaiból nagy részt kért eddig is a debreceni és hajduvidéki hősökből álló honvéd és népfölkelő ezred. Ott voltak ezek a derék fiúk mindig, ahol a haza becsületéért fáradni és szenvedni kellett. Szórványosan, egy-egy haza küldött levélből, napiparancsból, ki-tüntetésből hallottunk hírt róluk, amióta elmentek, de csak kevesen láthatták őket a tábori élet középpontjában.

Lenn a Száva mentén járt egy munkatársunk a napokban és alkalma volt a nagy idők izgalmában megacélozódott lelki debreceniekkel találkozni.

D. faluban táboroztak ez alkalommal a hős honvédek. Amint a szekér a kihalt, sok vihart látott körös határához ért, egy fából összetákolt házikóból lépett elő az első debreceni honvéd. Jó, zamatos nyelvünkön szólalt meg:

— Hadd nézzem csak azt az engedély-cédulát, kérem — mondta.

— Maga debreceni, amint látom.

— Bizony, én odaváló vagyok.

— Akkor földik vagyunk.

— Ez mert debre ha nem mu

De a győződött, beszél, a k rül. Nem t néptelen fa mi fiaink hogy debr

Minde szaladtak

— Ma

— Ige

— Az

Mi ujság

husz embe

Majd

egészséges

hogy nyug

zátartozók

A sze

gyott uton

másra talá

ket. Már r

val rángat

hazai isme

ra, egy ba

— Nir

ratban var

házán, a E

Ilyenk

tiz szája,

gíteni a ke

A hira

háboruban

csakhamar

meleg szo

egykedvűre

minden jó.

Elmor

szerbiai of

tek részt a

lőink, akik

otthoni po

— H

—ez a jel

nak, hogy

Miala

lenségeirő

szobába a

tész, M. J

— Az

dem mos

— Az

— de ma

gó győze

reinket.

A fel

lönben: C

csenye, t

liter bor.

úgy, min

olyan, m

A sil

is kijárt

vételes a

nek meg

árvái éhe

ban és m

össze ga

re. Mind

száz kor

amely az

tonák se

Még

meg hős

jelentéke

legyzése

— Ez már lehetetlen, kérem, — feleli — mert debreceni ember nem jár ilyen helyen, ha nem muszáj — mondja tovább a katoná.

De amikor az eléje tolt írásból is meggyőződött, hogy tényleg debreceni emberrel beszél, a kérdések egész ostromával vett körül. Nem telt bele néhány perc és a rozoga, néptelen falun, melynek elhagyott házaiban a mi fiaink ütöttek tanyát, végigszaladt a hír, hogy debreceniek érkeztek.

Minden utcasarkon megállt a szekér és szaladtak eléje a katonák:

— Maguk debreceniek?

— Igen.

— Az isten hozta közibénk az urakat. — Mi újság otthon? — hangzik egyszerre tiz-husz ember ajkán.

Majd egyik is, másik is elmondta, hogy egészséges, nincs semmi baja. Arra kérnek, hogy nyugtassam meg az újság útján a hozzátartozóikat, hogy jól vannak.

A szekér tovább dőcög a keményre fagyott uton a község szíve felé. Ott már egyre-másra találja az ember a legiőbb ismerősöket. Már nem érdemes az embernek a kocsi-val rángatnia magát. Le kell szállni a jó hazai ismerősök közé egy meleg kézzsoritásra, egy baráti ölelésre.

— Nini, hát maga hogy kerül ide? Mi járatban van? Mit csinálnak a korzón a város-házán, a Hungáriában?

Ilyenkor sajnálja az ember, hogy nincsen tiz szája, amelylyel hamarosan ki tudja elégiteni a kérdezősködőket.

A híres debreceni vendégszeretetet még a háboruban se tagadja meg magát. Az utcáról csakhamar bekerültem utitársammal egy jó meleg szobába és mivel éppen ebéidő volt, egykettőre a kecskelábas asztalon párolgott minden jó, amit a tábori étlap nyújtani képes.

Elmondták ebéd közben, hogy a sikeres szerbiai offenzívában számos ütközetben vettek részt a mi honvédek és derék népfölke-lőkink, akik már elfelejtették azt, hogy mi az otthoni polgári élet kényelme.

— *Harcolni, mindig diadalmasan előre!*

— ez a jelszó és ebben már annyira benne vannak, hogy leszokni nehéz lesz róla.

Mialatt a tábori élet kellemes és kellemetlenségeiről folyik a szó, egymásután lépnek a szobába a jó ismerősök. R. dr. ügyvéd, B. építész, M. Jenő hadnagyok és még számosan.

— Az ebéd kitünő. Mindig ilyen? — kér-dem most már én.

— Az ellátás általában kitünő, — felelik — de ma kivételes nap van, mert egy ragyogó győzelemmel szaporítottuk eddigi sikerünket.

A feltünően nagyszerű menü ez volt különben: Csirkehusleves, töltött káposzta, pecsenye, tészta, egy csajka feketekávé és fél-liter bor. Ezt ette Kiss András közlegény ép úgy, mint X. százados. A menü máskor is olyan, mint a polgári élet szürke napjain.

A siker alkalmából *öt napi ingyen zsold* is kijárt a vitézeknek, akik nemcsak ilyen kivételes alkalommal, de máskor sem feledkeznek meg arról, hogy odahaza elesett bajtársak árvái éheznek. Kegyes gondolat él a mi fiainkban és minden zsoldkiosztáskor önként adják össze garasait a hátramaradtak segítésére. Mindenki adakozik és ilyenkor néhány száz korona kerül vissza az ezredpénztárhoz, amely aztán gyorsan továbbítja a harcoló katonák segítségét Debrecenbe.

Még a *hadihölösön*ről sem feledkeztek meg hőseink. Legutóbb erre is gyűjtöttek s jelentékeny összeget küldtek el a kölcsön-
(b. s.)

Félmiliót, vagy egy szép leányt

**A kozákezeres hadisarca
— Rzesow nehéz napjaiból**

A háboru színes eseményei között sok olyan van, amelyről — ha nem most, velünk együtt élő, közénk került emberek mondanák el — azt kellene hinnünk, hogy regényíró fantáziája gondolta ki. Ilyen izgalmas és megrázó történetet mondott el egy vagyonos galíciai kereskedő, T. Miksa, aki északnyugati Galicia egyik városából, Rzesowból menekült el:

— Amikor csapataink először kiűritették stratégiai okokból Rzesowot, csakhamar bevonultak oda az oroszok és megszállották a várost. A parancsnokló orosz tábornok a körülményekhez képest jó ember volt. Megtiltotta, hogy az utcán járjunk, hogy jó ismerősök és családtagok egymást meglátogassák, kihirdette, hogy *aki gyanusan viselkedik, azt felköteti*. De azért jó ember volt, mert később jött még rosszabb is.

A tábornok beteg lett és egy *kozákezeres* került a helyébe. Az ezredes magához hívatta a jobb nevű embereket és tudtukra adta, hogy *a városra ötszáz ezer korona hadisarcot vet ki*. Én is a jobb nevéek között voltam, innen tudom, hogy miként történt a nevezetes „audiencia”.

— Ötszáz ezer korona, parancsnok ur, — mondtuk — ennyi pénz itt nincs, talán még ötezer sem. A gazdag emberek elutaztak és nekünk enni is alig van, nemhogy egy fél-milliónk lenne.

Nagyon rövid választ adott az ezredes:

— Négy napot adok a hadisarc beszo-gáltatására. Ma szerda van, — mondta a parancsnok, szombat délig vagy a pénz van itt hiány nélkül, vagy *összelövetem a várost*.

Ezzel sarkon fordult és adjutánsa intett, hogy elmehetünk.

Otthon tanácskoztunk órákon és napokon át, hogy mit tegyünk. — Tanácstalanok voltunk. Pénteken reggel újra elmentünk az ezredeshez és kértük, legyen könyörületes. Ridegen ragaszkodott a félmillió hadisarc-hoz, ismételte, hogy másnap, szombaton délig együtt legyen a pénz, mert másképen a várost egyenlővé teszi a földdel.

Síránkozás és fájdalom tanyája volt a mi városunk. Szombaton pedig még egy utolsó kísérletet tettünk. Reggel felkerestük a parancsnokot és sirva könyörögtünk, ne büntesse a városon pénztelenségünket. — Ekkor, mintha meghatotta volna a szavunk, mosolyogva lépett hozzánk:

— Jól van, hát nem ragaszkodom a pénzhez. *De van egy feltételem. Tegnap este láttam az utcán egy leányt*. (Megmondta a nevét is.) *Ha ez a leány ma délig itt lesz a lakásomon, akkor felmentelek benneteket a hadisarc alól*. Délig van időtök. Most mehettek.

Elképzelhető a mi kétségbeesésünk. — *A leány fivére is ott volt közöttünk*. Ökölbe szorult kézzel, sápadtan hallgatta a parancsnokot, de szerencsére tudott uralkodni magán. —

Eleinte azt határoztuk, hogy a leányhoz el sem megyünk. Tizenhét éves, tiszta, gyönyörű leány. De otthon, amikor hazamentünk és látuk az asszonyainkat, a kis gyermekeinket sirni, azokért tennünk kellett valamit. Elmentünk a leány szüleihez. Az apja nagybetegen feküdt. Az anyja is beteg a sok vir-

rasztástól. A leány szótlanul, sápadtan ült, mikor bementünk. Még nem sejtettek semmit. Azután kezdtük vontatottan, lassan elmondani, hogy miről van szó. Nem tudom, mi történt, de elmondtuk. Arra eszméltem, hogy a leány odarohant az apja ágyához és zokogva hullt le a földre.

— *Nem megyek! Nem megyek!* El fogunk pusztulni — kiáltotta örvongve és kétségbeesetten.

Volt közöttünk egy rzesowi polgár, aki e szívfacsaró jelenet után odaomlott az ágy elé. Nyolevanéves ember, ott sirt a földön és *könyörgött a leálynak, hogy mentse meg azt a sok ártatlan asszonyt, leányt és gyermeket, akiknek az élete most tőle függ*.

Hosszúnak látszó, kínos pillanatok teltek el. A leány felemelkedett. Soha nem tudom elfelejteni, ahogy akkor végig nézett rajtunk. Ilyen tekintetük lehet azoknak, akik a vérpadra készülnek. Nem szólt az egyetlen szót sem. Megsókolta az apját és anyját, aztán elment.

Nem sok idő mulhatott el, amikor az utcáról különös zajt hallottunk. Megrémltünk, mert azt hittük, hogy a kozákezeres már reánk szabadította vad kozákhordáját.

Az utcán folyton nagyobb lett a láрма. Ki sem mertünk nézni. Néhány perc múlva berohant valaki és magából kikelve kiáltotta:

— *Itt vannak a huszárok!*

Nem tudom elmondani, — folytatta a kereskedő — hogy mit éreztünk akkor. Mintha a megváltás jött volna. Kirohantunk az utcára. Már akkor kint volt mindenki. Néhány orosz katona szaladgált halálos ijedségben, zavarukban már azt sem tudták, mit csinálnak. Néhány pillanat múlva ott voltak a huszárok a mi utcánkban. És az elmaradt orosz katonák térden állva, összetett kezekkel várták őket, *kegyelmet kérve*. Oh, milyen jól esett térdelő, megalázkodott oroszot látni.

Sokan az orosz parancsnok lakása felé siettek. Már a mi katonáink voltak ott és sok orosz, akik foglyul estek. *Az a szegény leány boldogan rohant haza és ráborult sirva, reszketve az édesanyja szívére*. Már ott állt az orosz parancsnok lakása előtt, amikor megtudta, hogy *megjött a szabadulás a legborzasztóbbtól*. — Künn volt az utcákon az egész város. Az emberek — nők és férfiak — a huszárok kezeit csókolták. És kihordta mindenkinek a huszároknak, amije volt. Étél, ital gar-madával. Az oroszok drága pénzeket kínáltak a dohányért és ételért. Elástuk előlük a földbe, most mindent kiszedtünk.

A mi katonáink a várost övező dombokon találtak négy orosz ágyut a városra szegezett tátongó torokkal és sok löveget. Az orosz parancsnok — úgy látszik — elkészült rá, hogy beváltsa az ígését.

Mikor az oroszok másodszer is megszállták Rzesowot, persze egyetlenegy sem maradt ott azok közül a polgárok közül, akik keresztül éltek a rzesowi első orosz uralom napjait. Mihelyt a mi csapataink elvonultak, mi is utra keltünk Krakkó felé és talán megértik, hogy *legelsőnek az a szép, fiatal leány menekült családjával*, aki már egyszer majdnem életénél drágább kincset áldozott megmentésünkért.

PRÉMET A KATONÁKNAK!

A téli háboru borzalmai ellen katonáinknak prémre van szükségük. — *Akinek van prémje, küldje el a következő címre: „Hadségélyző Hivatal, Budapest, IV., Váci-utca 38.”* A posta ingyen szállítja a prém-küldeményeket.

HIREK

Kitüntetett debreczeni katonatisztek. Mint a hivatalos lap mai száma közli, a király Steer Gábor debreceni 3-ik honvédegyalozredbeli századosnak az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismerésül a harmadosztályú katonai érdemkeresztet adományozta, továbbá megparancsolta, hogy ugyanezen alkalomból **Biró Pál dr.** és **Sáfár László dr.** debreceni 3-ik honvédegyalozredbeli tartalékos hadnagyoknak, **Kopasz Béla** 3-ik népfőlkelő gyalozredbeli szolgálatonkivüli viszonybeli hadnagynak, **Bisotka István**, **Kenyerés Béla dr.** és **Marschalko Gusztáv** 3-ik népfőlkelő gyalozredbeli hadnagyoknak a **legfelső dicső elismerés** tudtul adassék.

A honvéd teológusok esküje és indulása. A honvéd altisztképző iskolába önként jelentkezett hittudománykari hallgatók ünnepélyes eskütétele vasárnap délelőtt történt meg a honvédlaktanya udvarán. Megelőzőleg az ifjak a Nagytemplomban urvacsorát vették. Az eskütétel előtt **Mádi-Kovács János** százados szép beszédet intézett a negyvenegy önkénteshez, akik emelt hangon, lelkesen mondták az eskü szövegét. Aztán a katonazenekar játszotta a Gotterhaltét és a Himnuszt. Végül az esküt tett honvédek díszlépésben elvonulnak a parancstisztek és a megjelent notabilitások előtt, kik között ott láttuk **Baltazár Dezső dr.** püspököt papi díszben, **Márk Endre** udvari tanácsost, **Kiss Ferencet**, a tudományegyetem rektorát s másokat. Az önkéntesek lefénképezése zárta be a rendkívül megható ünnepélyt. A felesküdtött honvéd teológusok holnap délelőtt fél 10 órakor indulnak a Péterfia-utcai honvédlaktanyából az állomáshoz s onnan a főiskolai önkéntesek budapesti altisztképző iskolájába. A közönség köréből bizonyára sokan lesznek, akik a zeneszóval s a zászlóval kivonuló ifjakat virággal s áldással kikísérik.

Dalos Karácsonyi Album VII-ik kötet az 1914-15. évre. Nádor Karácsonyi Albumjának megjelenését mindig feszült várakozás előzi meg és bár el vagyunk kényeztetve az előző évek kitünő tartalma által, az agilis kiadó cég minden esztendőben újabb meglepetéseket szerez. Az idei kötet több ilyen meglepetést hozott. Első meglepetés a kibővült tartalom. A tavalyiban 48 mű volt, az ideiben 60 és milyen változatos tartalom! Karácsonyi énekekkel kezdődik a kötet. Mély áhitattal olvassuk a szebbnél-szebb dalok magyar és német verseit, élvezzük a bájos, örökszép dallamokat. Ezeket követi 8 hazafias ének a legszebb himnuszokkal, majd Fráter, Kondor, Nádor, Bodrogi, Zerkovitz, Anyos, Sas, Kovács, stb. 20 dívatos magyar nótája, végül 21 sláger szám Medgyaszay kabaréjából, Szirmai, Nádor, Hetényi, Reinitz, Eröss, Bánóczy legszebb dalaival. Legnagyobb meglepetés, hogy a remek gyűjtemény ára, dacára a nagy kibővült tartalomnak a régi maradt. Fűzve 4 korona, pompás díszkötésben 6 korona (postaköltség 55 fillér). Külön szenzáció erejével fognak hatni a meglepően szép és izléses bekötési táblák. A gyűjtemény zongorára és énekre jelenik meg, tehát hegedűn vagy fuvolán is játszható. Előfizetést csak december 5-ig fogad el a kiadóhivatal, **Nádor Kálmán**, Budapest, IV., Károly-körút 8., ki az érdeklődőknek szívesen küld teljes tartalomjegyzéket is.

Joffre tábornok oktatja a tiszteit. Joffre tábornok, a francia hadsereg főparancsnoka nemrég a következő napiparancsot adta ki:

Tudomásomra jutott, hogy sok tiszt durván támad a legénységre, barátságtalanul bánik vele és mindenk előtt az évésben kívánnak kiváltságokat, amire pedig semmi sem jogosítja őket. **A köztársaság a fejet és nem a gyomrot tette tiszté.** Nagyon örülnék,

ha azt láthatnám, hogy a tisztek nemesek a bátorságban lennének fényes példái a csapatoknak, hanem a legénységgel szemben tanusított nagylelkűségükkel buzdítanák ezeket szent szolgálatra a közös haza érdekében. A csapatoknak a mindennapos veszedelmek győzedelmes megállásában nemesek a test megfelelő és erőteljes táplálására van szükségük, hanem a **lélek fűszerére is**, mert ennek sokat kell szenvednie a háború benyomásai és az otthonra való visszaemlékezés nyomán. **Ez a fűszer a tisztek becsülete és barátsága.** A tiszt teremti meg a hadsereg hangulatát. És emelkedett, örömteli hangulatra van szükségünk.

Orosz gyermek- és leánykereskedők üzelmeiről rántja le a leplet az a szenzáció ingerével ható kép, melynek témája az orosz társadalom mélységeiből van merítve. Egy filmben látjuk egybefoglalva, hogy lélekküfárok hogy rontják el a gyermekeket, hogy kell őrizkedni a lelketlen leánykereskedőtől. Ezt a nagy erkölcsi hatásra számító képet ma mutatja be először az Uránia mozgószínház. Előadások pontosan 6-8 és 10 órakor kezdődnek.

Téli ruhát a katonáknak

A katonák számára téli felszerelési cikkeket adományoztak: Tóth Imréné, Nuszbaum Mayer, Koszorus Aranka, Moskovitz Mártonné, Rosinger Józsefné, Hajdu Imréné, Nagy Andrásné, Szepessy Juliska, Balla Tihamérné, Domahidy Elemérné, Uhlarik Luci.

Kávè Portorico filom. K 19--
K 20--
K 21--
K 22--
K 23--
K 24--
K 25--
K 26--
K 27--
K 28--
K 29--
K 30--
K 31--
K 32--
K 33--
K 34--
K 35--
K 36--
K 37--
K 38--
K 39--
K 40--
K 41--
K 42--
K 43--
K 44--
K 45--
K 46--
K 47--
K 48--
K 49--
K 50--
K 51--
K 52--
K 53--
K 54--
K 55--
K 56--
K 57--
K 58--
K 59--
K 60--
K 61--
K 62--
K 63--
K 64--
K 65--
K 66--
K 67--
K 68--
K 69--
K 70--
K 71--
K 72--
K 73--
K 74--
K 75--
K 76--
K 77--
K 78--
K 79--
K 80--
K 81--
K 82--
K 83--
K 84--
K 85--
K 86--
K 87--
K 88--
K 89--
K 90--
K 91--
K 92--
K 93--
K 94--
K 95--
K 96--
K 97--
K 98--
K 99--
K 100--

KOCSIS LORENZ.

Kapucsdniák bármilyen felirással kaphatók a kiadóban.

SZEKEDI PAPRIKA-különlegességek óriási rakatára **LINDENFELD J. JENO** fűszer- és gyarmatáru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Eladó tűzifa- és szentelep **Hajdu-böszörményben.**

Értekezhetni ugyanott Ujvárosi-utca 2-43. sz.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
DEBRECZENI Kistemplombazár

Őszi és téli divatkelme-ujdonságok
Flanellek ↔ Mosóveledek

NAGY RAKTÁRA

Gymorgöres, kólíka, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitünőbb háziszere a

HOLLANDI
GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható
MIHALOVITS JENŐ
gyógyszertárában, Debreczenben.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Plac-utca 49., a főpostával szemben.

Gyors- és gépirásban jártas fiatal leányszerény feltételek mellett irodába ajánlkozik, Cim a kiadóban.

DEUTSCH-újságokhoz toschoni vaj, Andrássy vaj, írósvaj és gyöngyvajás lisztől turo mindennap kapható.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni magyar kir. állami gyermekmenhely az 1915 évi január hó 1-től december hó 31-ig terjedő időre **fűszer, tej, marha-, borju- és juhhus, sertés- és zsír és kenyér** (sütemény) szükségleteire ezennel nyilvános árlejtést hirdet:

1. **Fűszer.** A menhelyben szükséges mindenféle fűszer szállítandó. Havi szükséglet kb. 4-500 kor. Az ajánlathoz minták is benyújtandók. Az egyes cikkek havi mennyisége a gondnoki hivatalban megtudható.

2. **Tejnek** tisztán frissen fejt, lehabozatlan, lefölözetlen, 3-3% minimális és 4% maximális zsirtalom valamint 1029 minimális és 1033 maximális fajsúlyúnak kell lenni. Havi szükséglet kb. 2100-2400 liter.

3. **Marha-, borju- és juhhus.** I. vagy II. osztályú leveshus, pecsenyehusok egészben vagy tisztítva, valamint borjuhus, báranyhus és birka-hus nyomtók, inak és faggyu nélkül szállítandók. Ezen husoknál a csont 10 százaléknál több nem lehet. Havi szükséglet marhahusnál kb. 3-400 kg., boriuhusnál 60-80 kg., egyéb husoknál 8-10 kg.

4. **Sertés- és egyéb hentesáruk.** A sertés- és egyéb hentesáruk a husban lévő és attól elválaszthatatlan csonttal szállítandó, nyomtók nélkül, a csont 10 százaléknál több nem lehet; zsirnak olvasztottnak kell lenni, hentesáru mindig friss, különféle lehet. Sertés- és egyéb hentesáru havi szükséglet kb. 200-250 kg., zsír 150-200 kg., hentesáru 50-60 kg.

5. **Kenyer és sütemény.** A kenyér 6-os számú lisztből 20 százalék burgonyakeveréssel, a tejes kifli 1/2 tej, 1/2 vízből 40 gr. sulyban, a vizes zsemlye 2-es lisztből 60 gr. sulyban szállítandó. Havi szükséglet kenyérnél 4-500 kg., süteménynél 3-400 darab.

Mindezen szükségletek szállításánál 200 kor. bánatpénz letétele kikötöttik, mely bánatpénz óvadékképes értékpapirokban is elfogadatik. Minden ajánlat 1 koronás bélyeggel ellátandó és az ajánlatok zárt borítékban az állami gyermekmenhely igazgatóságához címezve **1915. évi december hó 10-ig** a gondnoki hivatalban nyújtandók be, hol minden egyes szükségletnél jelen árlejtési hirdetményben esetleg fel nem hozott felvilágosítások is megszerezhetők. A borítékban az ajánlattevő neve és lakhelye is feltüntetendő. Csakis oly egyének tehetnek ajánlatot, akik nagyobb mérvű szállításra berendezték és akik a menhely igazgatósága előtt ismeretesek; akik ismeretesek nem volnának, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat a helybeli kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

Debreczen, 1914. évi nov. 24-én.

Az igazgatóság